Рекомендації для гуманітарних організацій і місцевої влади

Зимові набори 2026–2027

Склад зимової допомоги за потребами: базовий набір для всіх + 4 типи доповнень під місцеві умови

Відповідає рекомендаціям Shelter Cluster Ukraine 2026–2027, програмі «Зимова підтримка» (Постанова КМУ № 1084), стандартам Sphere та специфікаціям МКЧХ/МФТЧХ

Товариство Червоного Хреста України
та Координаційна платформа з гуманітарного реагування при Офісі Президента України

листопад 2026

Призначення

Навіщо цей гайд

Стислі практичні рекомендації на зиму 2026–2027 на основі досвіду ТЧХУ, національних рекомендацій і міжнародних стандартів.

Для кого

- Агенції ООН, міжнародні та національні гуманітарні організації
- Обласні та районні адміністрації
- Громади й старости
- Донори натуральної допомоги

Для чого

- Обрати форму й склад допомоги під конкретну громаду
- Не витрачати кошти на те, у чому немає потреби
- Уникнути дублювання

Що гайд не замінює

- Технічні рекомендації Shelter Cluster Ukraine
- Державну програму «Зимова підтримка»
- Відновлення опалення, світла й води

Рекомендації мають дорадчий характер. Координація — через Shelter Cluster, обласні адміністрації та громади.

Принципи

Шість правил хорошої зимової допомоги

1 · За потребами, а не за складом

Склад визначає оцінка потреб. Допомога має закривати потребу, а не бути символічною.

Shelter Cluster 2026–2027

2 · Гроші — де працюють ринки

Є магазини й безпечний доступ — грошова допомога. Немає — натуральна.

Shelter Cluster 2026–2027; UNHCR

3 · Без дублювання

Один вид допомоги на опалення на домогосподарство. Перевіряйте «Зимову підтримку» і RAIS+.

Постанова КМУ № 1084; Shelter Cluster

4 · Безпека передусім

Жодних ризиків пожежі чи отруєння чадним газом. Печі й газ — лише з монтажем і датчиком CO.

Shelter Cluster 2026–2027; EN 50291-1

5 · Інклюзія

Пріоритет — найвразливіші. Доставка до дверей, правильні розміри, зрозуміла інформація.

Shelter Cluster 2026–2027; Sphere

6 · Підзвітність

Люди знають, що отримують і куди звернутися. Результат перевіряють моніторингом після видачі.

Shelter Cluster 2026–2027; CHS

Логіка рішення

Чотири кроки до правильного набору

Крок 1

Оцінити потреби

Тип житла й опалення, доступ до світла, води й магазинів, безпека, вразливість членів родини.

→

Крок 2

Перевірити, що вже надано

«Зимова підтримка» (Постанова № 1084), допомога інших партнерів (RAIS+), дані громади.

→

Крок 3

Обрати форму

Ринки працюють і доступні — гроші. Ні — натуральна допомога. Форми можна поєднувати.

→

Крок 4

Скласти набір

Базовий набір + доповнення за типом громади (1–4) + цільові доповнення для вразливих.

Коли. Сезон — 16 жовтня – 15 квітня. Основне — до кінця жовтня; новоприбулим переміщеним — жовтень–березень.

Набір — короткострокова підтримка. Він не замінює опалення, світла й води.

Базовий набір · 1 на особу

Базовий набір: ~20 речей в одному рюкзаку

Світло і зв’язок

- Павербанк 20 000 мА·год
- Універсальний зарядний кабель
- Акумуляторний кемпінговий ліхтар
- Налобний ліхтар
- Батарейки

Тепло

- Флісовий плед
- Термос
- Одноразові хімічні грілки для рук, ніг і тіла

Вода й побут

- Складана ємність для води
- Свічки й запальничка

Безпека

- Аптечка першої допомоги
- Водонепроникні чохли для документів

Мобільність

- Рюкзак для всього набору
- Пам’ятка: як безпечно користуватися

Для дому, евакуації, укриття й транзиту.

Свічки — тільки разом із пам’яткою з пожежної безпеки.

Основа: практика ТЧХУ; перелік зимових речей Shelter Cluster 2026–2027; рекомендації ДСНС щодо підготовки до відключень. Вимоги до павербанка — на слайді «Технічні вимоги».

Тип 1 з 4

Прифронтові громади

Ситуація. Обстріли, найдовші відключення, ризик раптової евакуації, складна доставка.

> **Усе має поміститися в рюкзак і працювати без мережі. Мобільність важливіша за обсяг.**

Важливо. Тут ринки часто не працюють — натуральна допомога в пріоритеті. Доставляти заздалегідь; маршрути й списки — з громадою та старостами.
Shelter Cluster 2026–2027

Додати до базового набору

На кожну людину

- Термоковдра (high thermal) — див. технічні вимоги
- Термобілизна
- Додатковий запас грілок для рук, ніг і тіла
- Рятувальна фольгована ковдра — для евакуації, з інструкцією

Тип 2 з 4

Великі міста з центральним опаленням

Ситуація. Через відключення світла в багатоповерхівках можуть зникати тепло й вода, не працюють ліфти.

> **Людина лишається вдома, у квартирі, що вистигає. Потрібні світло, заряд, вода і тепло тіла.**

Важливо. Електрообігрівачі масово в багатоповерхівках — лише після оцінки електромережі будинку.
За рекомендаціями Shelter Cluster 2026–2027

Додати до базового набору

На кожну людину

- Тепла ковдра (щонайменше medium thermal)

На домогосподарство

- Запас води — додаткові ємності
- Засоби утеплення вікон і дверей (ущільнювач, плівка)

Тип 3 з 4

Сільські та віддалені громади

Ситуація. Приватні будинки з пічним опаленням, далеко до магазинів і послуг, світло відновлюють довше.

> **Тут можна гріти саме житло. Тому акцент — на автономному опаленні й паливі.**

Важливо. Один вид допомоги на опалення на домогосподарство. У громадах «Зимової підтримки» спершу перевірте, хто вже отримав 19 400 грн.
Постанова КМУ № 1084; Shelter Cluster 2026–2027

Додати до базового набору

На домогосподарство

- Засоби автономного опалення — з монтажем і датчиком CO
- Паливо: дрова чи брикети — або гроші на них
- Потужніше резервне живлення (зарядна станція) — залежно від умов

На кожну людину

- Тепла ковдра (щонайменше medium thermal)

Тип 4 з 4

Північні й гірські регіони, суворі морози

Ситуація. Нижчі температури й довші періоди морозів.

> **Посилений тепловий компонент: людина має зігрітися навіть у неопалюваному приміщенні.**

Важливо. Тип 4 поєднується з типами 1–3. Де ризик холоду найвищий — орієнтуйтеся на Cold Spot Index 2026/27 від Shelter Cluster.

Додати до базового набору

На кожну людину

- Утеплена ковдра
- Зимовий спальник
- Термобілизна
- Теплі шкарпетки — кілька пар

Цільова допомога

Вразливі групи: кому і як допомагати більше

Пріоритетні групи

- Люди з інвалідністю або травмами
- Люди з хронічними захворюваннями
- Люди старшого віку (60+)
- Родини з дітьми до 3 років
- Багатодітні та прийомні родини
- Жінки, дівчата й діти в групі ризику
- Представники меншин*
- Родини у важкому соціально-економічному становищі

Що зробити на практиці

- Доставка до дверей для людей старшого віку, з інвалідністю, маломобільних
- Розміри одягу збирати під час реєстрації
- Заздалегідь повідомляти графік видачі
- Допомогти розвантажити й скласти паливо
- Грілка для води — тим, кому важко зігрітися
- Пошкоджене житло — матеріали, щоб тимчасово закрити вікна
- Повторно перевіряти вразливість протягом сезону

Критерії вразливості та практичні вимоги — Winterization Recommendations 2026–2027, Shelter Cluster Ukraine.

* Меншини — групи, що становлять менше половини населення країни і мають спільні культуру, релігію чи мову (робоче визначення Спеціального доповідача ООН з питань меншин, 2019). Пріоритет визначає потреба й бар’єри в доступі до допомоги, а не сама належність до групи.

Цільова допомога

Електроковдри: додатковий, а не базовий компонент

Доречні, якщо

- Людям найважче зігрітися: старший вік, маломобільність, інвалідність
- Є хоча б періодичний доступ до електрики, щоб заряджати павербанк
- Вони доповнюють теплі ковдри, а не замінюють їх

Недоречні, якщо

- Світла немає днями й ніде зарядитися
- Модель працює лише від розетки 220 В

Вимоги до закупівлі

Що зафіксувати в техзавданні

- USB-живлення; постачати разом із павербанком
- Безпека — відповідність IEC 60335-2-17 (електроковдри та грілки)
- Павербанк — IEC 62133-2, IEC 62368-1, UN 38.3
- Інструкція українською щодо безпечного користування

Закупити тисячами реально — така практика в Україні вже є.

Орієнтовна ціна за Shelter Cluster: USB-електроковдра ~$18, павербанк ~$25.

Тепло: ковдри та одяг

Позиція	Мінімальні вимоги	Джерело
Термоковдра (high thermal)	150 × 200 см; 600–1000 г/м²; термоопір Rct ≥ 0,40 м²·К/Вт (ISO 11092); товщина ≥ 9,5 мм	Каталог МКЧХ/МФТЧХ
Тепла ковдра (medium thermal)	150 × 200 см; 400–700 г/м²; Rct ≥ 0,25 м²·К/Вт; товщина ≥ 6,5 мм	Каталог МКЧХ/МФТЧХ
Термобілизна, шкарпетки, зимовий одяг	1 одиниця на особу на кожну потребу; шкарпеток і термобілизни — більше, якщо обґрунтовано; розміри — під час реєстрації	Shelter Cluster 2026–2027
Рятувальна фольгована ковдра	Лише для евакуації та екстрених випадків; видавати з інструкцією. Не замінює теплу ковдру вдома	Shelter Cluster 2026–2027

Ті самі специфікації ковдр, що й МКЧХ/МФТЧХ, використовують IOM та UNHCR.

Енергія та безпека

Позиція	Мінімальні вимоги	Джерело
Павербанк	≥ 20 000 мА·год; акумулятор — IEC 62133-2, пристрій — IEC 62368-1, перевезення — UN 38.3	IEC; ООН
Електроковдра	USB-живлення, разом із павербанком; безпека — IEC 60335-2-17	IEC; Shelter Cluster
Датчик чадного газу (CO)	Для житла — EN 50291-1. Обов’язковий у комплекті з піччю чи газовим обігрівачем	CENELEC; Shelter Cluster
Печі й тверде паливо	Лише будинки до 2 поверхів, з монтажем; дрова — вологість ≤ 25%, підтверджене законне походження	Shelter Cluster 2026–2027
Газові обігрівачі	Лише приватні будинки; балони — не в житлових кімнатах, у провітрюваному приміщенні; каталітичні безпечніші	Shelter Cluster 2026–2027

Організація допомоги

Координація, підзвітність, моніторинг

Координація

- Громада, старости, ОВА — маршрути, списки, доступ
- Хаб Shelter Cluster — хто що закуповує й де
- RAIS+ — перевірка дублювання до затвердження списків
- «Зимова підтримка» — не дублювати допомогу на опалення

Інформування й зворотний зв’язок

- Пам’ятка: що отримали, як безпечно користуватися, ризик CO, куди звертатися
- Кілька каналів інформування — у прифронтових громадах зв’язок слабкий
- Доступний механізм скарг і відгуків

Моніторинг

- Моніторинг після видачі (PDM) — за спільним інструментом Shelter Cluster
- Перевірити, чи стало вдома тепліше
- Однакове пакування в усіх локаціях — щоб не було відчуття несправедливості

Shelter Cluster Ukraine, Winterization Recommendations 2026–2027; Core Humanitarian Standard.

Ефективність

Як не витратити кошти даремно

Типова помилка	Як краще
Закуповувати те, що є на складі	Склад — за результатами оцінки потреб
Символічна допомога «всім потроху»	Повністю закрити потребу тих, кому найгірше
Однаковий набір для всіх регіонів	Базовий набір + доповнення за типом громади
Фольгована ковдра замість теплої	Термоковдра для дому; фольгована — лише для евакуації
Дешеві павербанки без сертифікації	Закупівля за технічними вимогами
Речі, якими не користуватимуться	Лише потрібне — менше витрат і сміття

На що спираємося

Національні та міжнародні стандарти

Національні

- **Постанова КМУ № 1084 від 3.09.2026** — «Зимова підтримка»: 19 400 грн на домогосподарство в прифронтових громадах восьми областей
- **Shelter Cluster Ukraine** — Winterization Recommendations 2026–2027 (версія 1.0, 21.09.2026): пріоритети, перелік речей, безпека, строки, PDM
- **ДСНС** — рекомендації щодо підготовки до надзвичайних ситуацій і відключень
- **Практика ТЧХУ** — індивідуальний зимовий набір

Міжнародні

- **Sphere** — мінімальні стандарти: тепловий комфорт, побутові речі
- **Каталог МКЧХ/МФТЧХ** — специфікації ковдр; їх використовують також IOM і UNHCR
- **IEC / EN / ООН** — 62133-2, 62368-1, 60335-2-17, EN 50291-1, UN 38.3
- **Shelter/NFI Cluster, Північно-Західна Сирія** — базовий набір + окремі зимові модулі
- **UNHCR** — спершу розглядати грошову допомогу
- **Core Humanitarian Standard** — підзвітність перед людьми

Головне

Чотири речі, які варто пам’ятати

1. **Склад — за оцінкою потреб: базовий набір для всіх + доповнення під місцеві умови.**
2. **Світло, зв’язок і вода цієї зими так само важливі, як тепло.**
3. **Не дублювати «Зимову підтримку» та допомогу інших партнерів.**
4. **Набір — короткострокова підтримка, а не заміна опаленню, світлу й воді.**

Технічні стандарти, ціни й розміри грошової допомоги — у Winterization Recommendations 2026–2027 від Shelter Cluster Ukraine (версія 1.0, 21.09.2026).